CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

CURS 7

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Etica farmaceutică este știința aplicativă ce studiază cultura etico-morală a farmacistului, normele de comportament și aspectele etico-psihologice ale relației dintre toți participanții la actul farmaceutic.

Deontologie farmaceutică – știința despre datoriile profesionale ale farmacistului și atitudinea lui față de ele.

In dictionarul Larousse, deontologia este definita ca "stiinta care trateaza despre indatoririle pe care le are un om", iar deontologia medicala " totalitatea normelor ce reglementeaza raporturile dintre medici din punct de vedere al clientelei lor reciproce".

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Sinteza principiilor eticii și deontologiei profesionale speciale se reflectă în **codurile** profesiilor respective.

Primul Cod Deontologic al Farmacistului a fost redactat după anul 1989, având drept model codul similar al farmaciștilor francezi, în anii 1990-1991.

Schimbarile economice si politice din perioada anilor '90 au impus o reevaluarea a continutului Codului Deontologic al Framacistului care a fost adoptat in 2006.

Conform legislatiei in vigoare, **Codul Deontologic al Farmacistului** cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist pe teritoriul României.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Codul deontologic al farmacistului are drept principal **scop**:

a) ocrotirea drepturilor pacienților;

b) respectarea obligațiilor profesionale de către farmaciști;

c) apărarea demnității și a prestigiului profesiunii de farmacist.

În exercitarea profesiei sale, farmacistul furnizează servicii de sănătate specializate pacientului și publicului în general, fără nici un fel de discriminare.

Relatiile dintre farmacisti si beneficiarii serviciilor de sanatate trebuie sa aiba la baza increderea in competenta si experienta profesionala a farmacistului.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

a) exercitarea profesiei se face exclusiv în **respect** față de viața și de persoana umană;

b) în orice situație primează **interesul pacientului** și sănătatea publică;

c) respectarea în orice situație a **drepturilor** pacientului;

d) **colaborarea**, ori de câte ori este cazul, **cu toți factorii implicați** în asigurarea stării de sănătate a pacientului;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

e) adoptarea unui rol activ față **de informarea și educația sanitară a publicului**, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;

f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de **competență** științifică, **aptitudini** practice și **performanțe profesionale**, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;

g) în exercitarea profesiei, farmaciștii trebuie să dovedească **loialitate** și **solidaritate** unii față de alții în orice împrejurare, să-și acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

h) farmaciștii trebuie să se comporte cu **cinste și demnitate profesională** și să nu prejudicieze în nici un fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să-și păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Ca si furnizor de servicii, indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie să aibă în centrul atenției sale binele pacientului și al publicului în general.

Farmacistul este răspunzător pentru toate deciziile sale profesionale, indiferent de responsabilitățile asumate în exercitarea profesiei sale.

Farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- să-și exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- să-și îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să-și respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independență profesională;
- să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiunii la standardele necesare;
- să-și îndeplinească personal atribuțiile și, la nevoie, să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
- să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o **funcție de conducere**, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

În exercitarea funcției, **farmacistul-șef** are următoarele **obligații**:

- trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți, pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Serviciile farmaceutice acordate populației la nivelul farmaciilor **se extind** cu servicii noi, avansate, dintre care enumerăm: gestionarea pacientului cronic (hipertensiv, diabetic, cu afecțiuni pulmonare sau cu dislipidemie) și a celui aflat sub tratament cu anticoagulante orale, serviciul de evaluare și monitorizare a pacientului cu polimedicație, serviciul de screening în scop diagnostic în farmacie (testare rapidă), serviciul de vaccinare antigripală în farmacie, serviciul de educație privind sănătatea alimentației, măsurarea unor parametri biologici și a funcțiilor vitale (precum glicemie, tensiune arterială, colesterol, saturație de oxigen) sau serviciul de consiliere privind contracepția de urgență cu administrare orală.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Din acest punct de vedere, farmacistul trebuie să-și asigure și să-și mențină un **înalt nivel de pregătire profesională**, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu **competența necesară**.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

a) să-și planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;

b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;

c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze **confidențialitatea informațiilor** referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite doar în următoarele cazuri:

a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;

b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;

c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;

e) în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nici o informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele **reguli**:

- să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- să asigure protecția informațiilor cu priviere la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

Referitor la relatiile de colaborare, farmacistul are datoria ca, în interesul bolnavului și al pacientului în general, să colaboreze cu toți confrații săi. În acest sens:

a) toți farmaciștii își acordă **ajutor reciproc** și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;

b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu **respectarea spiritului de colegialitate;** dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;

c) farmacistul trebuie să-și trateze toți colaboratorii cu **respect, bunăvoință** și colegialitate;

d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare **solidaritate** față de colegii săi și **loialitate** față de corpul profesional și profesia de farmacist.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Punctul de legatura intre medic si farmacist este pacientul, iar in interesul pacientului, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul:

a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;

b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului; farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imagini medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele **concurenței neloiale** în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Se consideră a fi **practici neloiale**, fără a fi limitative, următoarele activități:

a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;

b) folosirea de funcția deținută ori de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv; **informatiile furnizate publicului** trebuie sa fie **corecte, decente, legale si oneste**.
- Farmacistul trebuie să se abțină de la orice actiuni contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul sau care ar defăima serviciile profesionale ale altor farmacisti.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

- Actiunile de promovare a medicamentelor in farmacie trebuie sa respecte prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.
- **Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.**

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, ***servicii farmaceutice de urgență***.

Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite interventia serviciilor specializate, informand asupra masurilor luate din propie initiativa.

Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului

b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului

c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic

e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale

f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului

g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență

h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Farmacistul poate elibera medicamente **fără prescripție medicală** în următoarele **situații**:

a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic

b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.

c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat

d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor

e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul

f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanență, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru respectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

CODUL DEONTOLOGIC AL FARMACISTULUI

Orice comportament în exercitarea profesiei, care încalcă principiile prezentului cod, poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist. Judecarea cazurilor de abateri de la prezentul cod se soluționează, conform legii și Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, de comisia de disciplină competentă.

În aplicarea procedurii disciplinare, instanțele Colegiului Farmaciștilor din România trebuie să judece cauzele disciplinare ținând cont de circumstanțele în care s-a petrecut fapta.